

BIBLIOTEKSHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I BORÅS

Hanna Hallnäs, Doktorand

Reseberättelse DOCAM 2025

Tack vare ett mycket generöst bidrag från Svensk biblioteksförening hade jag förmånen att få delta vid DOCAM, en konferens arrangerad av the Document Academy. Det är en internationell tvärdisciplinär sammanslutning av forskare som har ett intresse för dokument i olika former, både som empiri, begrepp och teoretiskt perspektiv. Några av de idag dominerande teoretiska dokumentperspektiven har utarbetats just inom DOCAM. I min avhandlingsstudie är bibliotekens samlingar i fokus och dokumentperspektivet är centralt som teoretiskt verktyg. DOCAM är därmed en av de viktigaste sammanslutningarna för mig som doktorand.

Denna konferens arrangeras årligen och 2025 gick den av stapeln i den myllrande staden Berlin med Humboldtuniversitetet som arrangör. Totalt deltog 47 personer från 16 länder och det hölls strax över 40 presentationer. Schemat var minst sagt späckat! Konferenstemat var brett – ”Documents – Continuity and Innovation” – men hade ett särskilt fokus på AI. Presentationerna kretsade kring hur AI kan ersätta läkare i ett patientmöte, huruvida AI är en dokumentgenre, om vi kan lita på dokument men också AI:s påverkan på långtidsbevarande av personliga arkiv. Mot slutet av första konferensdagen fick vi också en mycket intressant

beskrivning av Arolsen-arkiven (tidigare ITS – International Tracing Service). Arkivet har i uppdrag att bevara och tillgängliggöra dokument om offren av den nazistiska förföljelsen. Föreläsningen hade titeln *”A document in time: Instrument of persecution, source of evidence, and basis for remembrance? Insights into the work of the Arolsen Archives”* och väckte frågor om vad vi bevarar, för vem vi bevarar och vilka som

kan/ska/bör ha tillgång till dokumenten.

Även om presentationerna är stommen i en konferens är nätverkandet minst lika viktigt. Det är inte ofta forskare med samma intresse samlas fysiskt på samma plats men DOCAM är ett sådant tillfälle. Jag tog därför chansen att prata och diskutera med kollegor från olika delar av världen; den typen av kontakter kan komma att visa sig vara viktiga i framtiden.

Bild 1-3: Humboldtuniversitetets bibliotek

Utöver det digra konferensprogrammet fick vi också möjligheten att besöka två bibliotek: Humboldtuniversitetets bibliotek samt "the Berlin State Library". Vi fick en grundlig visning av universitetsbiblioteket och fick bl.a. beskåda deras imponerande läsesal som var eftertraktad av studenterna. Där satt de djupt försjunkna vid sina datorer eller böcker och arbetade i tystnad. För de som hade behov av att arbeta i grupp fanns innovativa lösningar i form av bås man kunde boka och stänga in sig i. Dessa stod utplacerade i korridorer. Därutöver fanns också möjlighet för studenterna att boka ett grupprum under flera veckors tid, t ex när de skriver uppsats.

Bild 4–6: Berlin State Library – Prussian Cultural Heritage

Det andra besöket gick alltså till Berlin State Library och de beskriver sig på följande vis: "As the largest scientific universal library in Germany, the Berlin State Library – Prussian Cultural Heritage, is a central supplier of national and international literature"¹. En av deras bibliotek ligger i direkt anslutning till paradgatan Unter den Linden. Det är en imponerande byggnad och att vandra den stora trappan upp satte liksom standarden för resten av besöket. Bibliotekets historia sträcker sig ända tillbaka till 1661 och idag hårbärgerar de stora både tryckta och elektroniska samlingar. I bibliotekets bottenplan finns ett imponerande museum som berättar bibliotekets historia. Om du någon gång besöker Berlin rekommenderar jag varmt ett besök här!

¹ <https://staatsbibliothek-berlin.de/en/about-the-library/a-short-introduction>

Berlin bjuder in till fler studiebesök med tema bibliotek och böcker. Vid sidan av konferensen besökte jag Bebelplatz där nazisternas bokbål ägde rum 1933. På platsen finns idag en minnesplakett som beskriver vad som skedde men där även följande citat av Heinrich Heine är ingraverat: "Where they burn books, they will ultimately burn people also". Strax intill syns installationen "Empty Library Memorial". Det är ett hål i marken där man kan se tomma bokhyllor som symboliserar de böcker som brändes vid nazisternas bokbål. Det är en visuell påminnelse om vad som skedde men för mig öppnade det också upp till reflektion kring dagens samhälle.

Utöver att jag fick med mig många erfarenheter och kontakter kopplat till min avhandlingsstudie kunde jag också göra reklam för DOCAM 2026 som går av stapeln i Borås. Vi siktar på ett tema med inslag av textil och artistiska uttryck. Genom att delta vid årets konferens kunde jag sprida budskapet om vårt tema och varför det är viktigt att delta även nästa år. Vi tog också med oss sådant som vi kan dra lärdom av från årets DOCAM; både sådant som fungerade bra och sådant som vi vill göra annorlunda.

Sammantaget var dessa dagar i Berlin fyllda av diskussioner om dokument såväl som studiebesök som gjorde ett starkt uttryck. Återigen: stort tack Svensk biblioteksforening för att ni möjliggjorde denna resa!

Flygresan tur och retur till Berlin klimatkompenserades i enlighet med Svensk biblioteksforenings resepolicy.